

«Найрозумніший» Інтелектуальна гра для 6-7 класу

Сценарій інтелектуальної гри у 6-7 класах

Цілі і завдання:

- розвиток комунікативних якостей особистості, інтелектуальної грамотності, кмітливості, швидкості реакції у прийнятті рішень;
- прищеплення інтересу до придбання знань в різних областях, виховання інтересу до історії своєї країни, народної творчості, народної мудрості, закладеним у казках різних народів;
- розвиток креативних здібностей молодших підлітків.

Попередня робота. Шоу готується і проводиться за принципом популярної телегри для обдарованих дітей «найрозумніший».

У хід гри можна внести зміни, які будуть відображати ступінь підготовленості класного колективу (навчальної групи, гуртка, студії, клубу) і загальний інтелектуальний рівень молодших підлітків.

З групи учнів (класного колективу, гуртка) попередньо вибирається особливо інтелектуальна група в кількості 8 осіб. Гра проходить у 6 турів: у першому турі учням пропонуються запитання, оцінюються в 5 балів, у другому — 10, третьому — 15 балів і т. д. В кожному турі ведучий (учитель) у швидкому темпі задає по одному питанню кожному учневі. Час на обдумування відводиться не більше 20-30 секунд. За правильну відповідь учень отримує 1 бал (у першому турі за правильну відповідь 5 балів). У 1-4-х турах кожному учневі задаються по 2 питання, тобто можна «заробити» в першому турі 10 балів, у другому — 20, в третьому — 30 і т. д.

У 5-7-х турах, коли вже залишиться невелика кількість гравців, гра загострюється і учасникам задається тільки по одному питанню в кожному турі.

Якщо ж відповідь неправильна, то можна запропонувати вболівальникам (іншим членам класного колективу) відповісти на нього. За кожен правильну відповідь учнів — присуджується жетон з балом даного туру. По закінченні гри серед глядачів буде визначено «найрозумніший» за кількістю набраних балів в ході гри.

З основних ж 8 учасників в кожному турі визначається «слабка ланка», тобто учень, який набрав найменшу суму балів. Він вибуває з основної гри і приєднується до глядачів. Після четвертого туру можна провести музичну паузу, щоб всі учасники не втомилися від «інтелектуального пресингу».

Переможцю гри, а також переможцю із залу обов'язково присуджується «титул» «найрозумнішого учня класу» і вручаються подарунки.

Опис інтелектуального шоу

Вчитель: Дорогі діти і гості! Сьогодні у нас незвичайна зустріч — ми постараємося виявити в нашому класі (гуртку, клубі) самого інтелектуального п'ятикласника (шестикласника). Звичайно ж, це всього лише гра, переможених нема чого засмучуватися, адже ми добре знаємо, що в нашому класі (гуртку, клубі) багато здібних і талановитих хлопців. А переможець нашої гри хоча б кілька днів зможе гордо носити титул «найрозумнішого» учня нашого класу (гуртка, клубу).

Порядок проведення шоу вам уже знайомий з відомої дитячої телепередачі. Ми тільки не маємо можливості так красиво оформити нашу аудиторію, так і деякі умови гри ми трохи змінили. А ось реальні знання, які ви придбали за чотири роки навчання в школі, вам тут знадобляться.

Отже, ми запрошуємо всіх на інтерактивне шоу «найрозумніший»!

1-й тур. Від простого до складного (5-бальні питання)

1. Яке найбільше озеро в світі? (Каспійське море)

2. Хто здійснив першу навколосвітню подорож? (Ф. Магеллан)
3. Закінчи прислів'я: «З вогню, так...» (в полум'я)
4. Як називається прилад для вимірювання сторін горизонту? (Компас)
5. Який найбільший місто на Дніпрі? (Київ)
6. Як можна назвати обсяг, широта інтересів, знань? (Кругозір)
7. Як іменувалося давнє облогове знаряддя? (Таран)
8. Як називається популярний грецький танець? (Сіртакі)
9. Назвіть прізвища німецького винахідника книгодрукування. (І. Гутенберг)
10. Як називається шлях, по якому рухається будь-яка планета? (Орбіта)
11. Як називається сузір'я на небосхилі, що має форму «інструменту для пиття»? (Велика Ведмедиця)
12. Що несла бабусі Червона Шапочка? (Пиріжок і горнятко масла)
13. Що найбільше любив Карлсон? (Варення і печиво)
14. Де баба взяла борошно на колобок? (По коморах помела, по засіках пошкребла)
15. З чого фея зробила Попелюшку карету? (Із гарбуза)
16. Як звали пуделя в казці «Пригоди Буратіно»? (Артемон)
17. Як звали сина царя Салтана? (Гвідон)
18. Назвіть імена друзів Незнайки (Пончик, Сиропчик, Гвинтик, Шпунтик)

**2-й тур. Про все потроху
(10-бальні питання)**

1. Скільки меридіанів можна провести через одну точку? (Безліч)
2. Який найбільший острів у світі? (Гренландія)
3. Назвіть «кольорові» моря світу. (Червоне, Жовте, Чорне)
4. Назвіть найменший материк. (Антарктида)
5. Скільки ви знаєте материків? (Шість)
6. Назвіть саму повноводну річку Африки. (Конго)
7. Назвіть героя популярного науково-фантастичного роману Олексія Толстого, який створив лазерний промінь. (Гарін)
8. Як називався народ жінок-воїниць у грецькій міфології? (Амазонки)
9. Як називається зимове лігво ведмедя? (Барліг)
10. Як можна назвати неповторний, єдиний у своєму роді предмет? (Унікум)
11. Назвіть прізвище першої в світі жінки-космонавта (Валентина Терешкова)
12. Як називається вища, військове звання? (Генералісимус)
13. Назвою якогось тваринного можна назвати прояв ніжності, поваги, любові? (Ласка)
14. Як називається красива, гладка, м'яка, злегка блискуча тканина? (Атлас)
15. Як іменується медичний заклад у військових частинах? (Лазарету)
16. Як називається підвісна сітка для відпочинку? (Гамак)
17. Як називається мистецтво складання квіткових композицій? (Ікебана)
18. Хто видав першу друковану книгу на Русі під назвою «Апостол»? (Іван Федоров)

**3-й тур. Подумай і відгадай
(15-бальні питання)**

1. Який великий російський вчений був поетом і художником, хіміком і географом, геологом і сталеваром? (М. В. Ломоносов)
2. Як іменувався воєначальник або правитель у слов'янських народів? (Воєвода)
3. Як називається вид місцевості, зазвичай відкривається з висоти? (Панорама)
4. Під якою назвою нам відома картина, створена В. Е. Рєпіним за безпосередньою участю історика Яворницького Д. І.? («Запорожці пишуть лист турецькому султану»)
5. Хто був першим харківським вченим, удостоєним Нобелівської премії? (Ілля Ілліч Мечников)

6. Назвіть прізвище відомого російського художника, автора картини «Купчиха за чаєм». (Кустодієв)
7. Назвіть бога сновидінь у грецькій міфології. (Морфей)
8. Керівник факультету у вузі. (Декан)
9. Як ще можна назвати тонку, тверду бублик? (Сушка)
10. Назвіть ім'я головної героїні знаменитого роману М Булгакова. (Маргарита)
11. Як називався на Сході викуп, внесений нареченим родичам нареченої? (Калим)
12. Як іменується майстер з виготовлення художніх гончарних виробів? (Кераміст)
13. Назвіть ім'я давньогрецького міфологічного співака і музиканта. (Орфей)
14. Як можна назвати різьблену оздобу на даху хати або верхню частину намету? (Коник)
15. Назвіть прізвище популярного героя-сищика романів Ж. Сіменона. (Меґре)
16. Як називався вид громадського транспорту в місті до введення трамвайного руху? (Конка)
17. Як іменувалася третя буква у слов'янському алфавіті? (Веди)

4-й тур. Від кмітливості до кмітливості
(20-бальні питання)

1. Де ховав ключі синьйор Помідор? (В панчосі)
2. Як звали шакала? (Тютюн)
3. Звідки взялася в «Руслані і Людмилі» Голова? (Це Чорномор обезголовив казкового велетня)
4. Які акції продавав Незнайко на Місяці? (Насіння гігантських рослин)
5. Як називався літаючий острів? (Лапуту)
6. Як називалися політичні партії у ліліпутів? (Гостроконечники та тупоконечники)
7. Ким був батько дружини брата Алі-Баби? (Суддею)
8. Що послужило причиною конфлікту Чиполліно з синьйором Помідором? (Будиночок Гарбуза)
9. Титули Апельсина, Лимона, Мандарина й Вишні? (Барон, принц, герцог і графіня)
10. Яке слово Кай викладав з крижинок? (Вічність)
11. Як називаються молоді роги оленів, використовувані для приготування ліків? (Панти)
12. Як довго тривала боротьба українського народу під проводом Богдана Хмельницького, що почалася повстанням 1648 року? (Шість років, до 1654 року)
13. Як називається знаменитий японський театр, іноді званий «мовчазним»? (Кабукі)
14. В якому столітті вперше згадується поселення Харків? (В XVII, заснований в 1654 р.)
15. Які династії брали участь у війні червоної та білої троянд? (Ланкастери і Йорки)
16. Як звали відьму з твору Н.В. Гоголя «Вечори на хуторі поблизу Диканьки»? (Солоха)
17. Як називається знак, який вживається при поділі слів на частини? (Тире, тире)

5-й тур. Від кмітливості до знань
(25-бальні питання)

1. Хто такий Генрі Пушель? (П'ятачок після миття)
2. Скільки дітей було в родині Малюка? (Троє, ще брат і сестра)
3. Для кого рили яму в «Вінні-Пуха» і хто туди потрапив? (Для Слонопотама, а потрапив П'ятачок)
4. Як називалося театр, який відкрили ляльки казці «Золотий ключик»? («Блискавка»)
5. Що за дорога вела в Смарагдове місто? (Жовта цегляна дорога)
6. Назвіть ім'я шевця в казці «Пригоди Цибуліно». (Майстер Виноградника)
7. Що зробив Хоттабич, щоб анулювати результати футбольного матчу? (Всі футболісти захворіли на кір)
8. Як називалася перша гетьманська столиця козаків? (Чигирин)

6-й тур. Діалог призерів (30-бальні питання)

1. При вигляді чого П'ятачок так розхвилювався, що його довелося укласти в ліжко? (При вигляді блакитних підтяжок Крістофера Робіна)
2. Хто такий Сашка-Комашка? (Найменший родич Кролика)
3. На момент початку дії якої книги головний герой закоханий в Еммі Лоуренс, але пізніше її місце в його серці займає Ребекка Тетчер? («Пригоди Тома Соєра»)
4. Коли борода старого Хоттабича не працювала? (Коли намокав)
5. Німецький кінець казки «Попелюшка»? (Голубка летіла — виклювала по оку у мачухи і дочок)
6. Як Нільса Хольгерсену знову вдалося стати великим? (Зробивши добру справу)
7. Який травички не вистачало в «Пирозі Королеви»? (Чи - хай-на-здоров'я)
8. Що збиралася подарувати Снігова королева Каю, після того, як він складе слово «вічність»? («...весь світ і пару нових ковзанів»)

7-й тур. Конкурс вболівальників

Вчитель: Отже, ми визначили призерів нашої гри. Перед оголошенням переможця я запрошую всіх учасників нашого шоу взяти участь у конкурсі вболівальників.

Конкурс цей трохи незвичайний. Учасник (переможець), який набрав найбільшу кількість балів в ході конкурсу вболівальників, буде мати можливість віддати 1 бал одному з наших претендентів, тобто свій голос, як член журі, свого «кумира». Зрозуміло умова?

А тепер про умови конкурсу вболівальників. Завдання конкурсу пов'язані з історією стародавнього світу. Тут вам знадобляться знання історії Стародавнього Риму, Стародавньої Греції та Стародавнього Єгипту.

Я пропоную вам прослухати назви кількох тварин, плазунів і птахів. Пригадайте, які історії в стародавньому світі пов'язані з цими тваринами.

Отже, ось ці тварини: вовчиця, гуси, коні, слони, і змії, коза, павич; змія, що обвила посох; павук, дельфін, черепаха, кінь крилатий. (Терміни можна називати після пояснення хлопців.)

Правильні відповіді

Вовчиця («капітолійська»). Статуя її встановлена у Римі в Капітолії за те, що, за легендою про заснування міста, вона нібито вигодувала братів-близнюків Рема і Ромула, засновників Риму в 753 р. до н. е.

Гуси. Є крилатий вислів: «Гуси Рим врятували», пов'язане з тим, що нібито гуси розбудили своїм криком римських воїнів в момент початку штурму Капітолію при нападі галлів на Рим у 390 р. до н. е.

Кінь. Кінь-сенатор — це почесне звання свого улюбленого коня по кличці Инцитатус Прудконогий присвоїв римський імператор Гай Юлій Цезар (Калігула) (37— 41 рр. н. е.), який прославився за три роки свого правління розтратою скарбниці, кровожерливістю, стратами, вбивствами і непомірним вихвалянням своєї особистості, і обожнюванням за життя.

Слони карфагенського вождя Ганнібала, прославилися у війнах, особливо в поході 218 р. до н. е.

Змії, вбили жерця і віщуна Трої Лаокоона і двох його синів. Ця трагічна загибель була уготована йому за те, що він закликав співгромадян знищити дерев'яного троянського коня, не відаючи, що загибель Трої була вирішена самими богами.

Коза. Є міф, що розповідає про те, що молоком божественної кози Амалфеї німфи, які охороняли спокій немовляти Зевса на о. Криті, вигодували майбутнього громовержця.

Павич — священний птах богині Гери. Легенда свідчить, що Гера, охоплена ревностями, змусила Аргуса — стоглазе чудовисько — вдень і вночі стерегти улюбленицю Зевса Іо. Розсерджений Зевс доручив богові Гермесу вбити ненависного стража, що той і зробив,

приспавши попередньо всі очі чудовиська. Засмутилася Гера, зібрала всі сто очей вбитого і розмістила їх на хвості павича. Змія, що обвила посох бога лікування Асклепія (Ескулапа), вважалася символом оновлення (одужання), так як вона щорічно змінювала шкіру.

Павук. Розгніваної богині Афіни була перетворена на павука Арахна - смертна дівчина з Лідії. Ця кара спіткала її за те, що вона, будучи чудовою ткалею, кинула виклик самій Афіні, яка навчила людей цього ремесла.

Дельфін - священна тварина, за однією з легенд, він був першим свідком народження з морської піни біля берегів Кіпру найгарнішою з богинь - Афродіти.

Черпаха. Серед численних тварин, присвячених Афродіті, черпаха - символ цнотливості.

Кінь (білий, крилатий) Пегас, ударом копита вибиває глибокий слід - «джерело коня» - Гіпокрену. Пегас - уособлення поетичного натхнення.

Визначається переможець конкурсу уболівальників. Потім слово надається членам журі і оголошується переможець шоу. Учитель дякує всім за активну участь і нагороджує переможця символічною медаллю. Після закінчення гри можна послухати аудіозаписи, або пограти у веселі міні-ігри.